

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVII. Tobias junior in ambiendâ conjuge, quæ septem viros extulit,
impavidus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

prona libidine ducti, ut suis offunderent offam nequitiis. Ideo dixit Angelus: *Habet potestatem demonum super eos.* Ammodaens libidinum praeses libidinosos sibi venditos & mancipatos habet, quos etiam non statim jugularet, eos tamen sub unguibus suis facile coerceret. Idcirco Paulus: *Fornicatores, inquit, & adulteros judicabit Deus.* Addit: *Honorable connubium in omnibus, & torus immaculatus.* Quibus aliis in animum imprimendis Augustinus: *Sit castus, inquit, cum conjuge torus non sit effrenata luxuriosus libidinum, quia membra estis Christi ambo.* Conjugium sit honorabile in omnibus, ne verecundia, decorum, concordia violeatur. In omni hominum statu certae sunt pudicitiae ac castimoniae leges. *Beati mundo corde.*

CAPVT XVII.

Tobias junior in ambienda conjuge, quae septem viros extulit, impavidus.

Tobias una cum regio, ac caelesti, sed ignoto tabulario divertit ad patrum suum Raguelum, qui adventores in speratos gaudio magno excepit, & mirè hospitalem se monstravit. Sermo in initium fecit Raguel. Nam Tobias suavitè intuitus, & conjugem compellens: *Quam similitis est, inquit, o Anna, hic juvenis, consobrinus meo.* Mox in initium querere, unde advenissent, & an Tobias nosset virum integerrimum, tribulem? Cui ambo: *Novimus, dixerunt.* Hic multa Raguel in Tobias laudem instituit commemorare. Oratio nem profecutus Angelus: *Tobias, inquit, quem jure merito prolixè laudas, istius juvenis parens est.* Hic Raguel lacrymis è gaudio prorumpentibus, Tobias complexus & osculatus: *Mi fili, ait, quam sancti parentis es filius! Non minus Anna uxor, & Sara filia lacrymarum sunt, ad tam grati hospitis adventum.* Mox Raguel culinæ dans dictata convivium parari iussit. Cuiusque epulis jam illatis ad accubitum invitaret, Tobias ingenuè professus est se nihil cibi potiusve libaturum, nisi prius, quod rogaturus esset, impetraret. Audacter ergo Saram Raguelis filiam in uxorem postulat. Cohortuit ad has preces Raguel, qui sciret, quo facto septem mariti ordine fuissent extincti. Non ergo sine ratione verius ne idem huic juveni eveniret, anceps animi herebat, quid diceret. Cùmque diutulè sileret; Angelus sequester optimus: *Quæ se, inquit, omnem animo timorem pellas, & isti filiam tuam ne nega conjugem.*

Multa hic ampliore digna sunt, vel elogio, vel explicatu. 1. Raguelis hospitalitas. 2. Admirabilis similitudo ac dissimilitudo inter homines. 3. Lacrymæ è gaudio natae. 4. Conjugii ambitus. 5. Raguelis metus. At nos ex omnibus hoc sumemus ultimum. Raguelis metum & unam impavidum Tobias animum explicaturi, quantum mali vanus, fatuus timor adferat: & quid in Orbe maxime timendum.

§. I.

DE optimo timore dixit Psaltes: *Initium sapientiae timor Domini.* Verto & canto: *Initium stultitiae, timor Mundi, timor vanus & fatuus.* Judæi certè in hac timidorum classe numerandi: Cùm enim exploratores eorum ex ubertim Chanaitidis regione redissent, terram quidem illam fertilissimam lacte & melle manantem plurimum commendabant, allatos fructus spectantes exhibebant, *Sed cultores, ajebant, fortissimos habet, & urbes grandes nimis, atque muratas.* Scirpem Enac vidimus ibi. Ad hos sermones ea plebem trepidatio inceffit, ut reditum cogitaret in Ægyptum. En plebecula stultissima vanissimos timores! Non enim ista, quæ metuebant, ipsi viderunt, sed ex aliis tantum audierunt. Nec ignorare poterant famam & rumoribus omnia in majus extolli. Di-

xerant quidem exploratores, urbes esse grandes nimis, sed si fidem habuissent prudentiæ humanæ, respondissent, tantò citius fame demandas & occupandas. Super hæc omnia expressissimum Dei promissum contempserunt, dum sibi nimias vires hostium, quibus nemo satis possit resistere, animo fixerunt. Hinc inconditi clamores illi: *Vinam mortis essemus in Ægypto & non in hac vasta solitudine! Vinam percamus, & non inducat nos Dominus in terram istam, nec cadamus gladio.* & uxores ad liberi nostri ducantur captivi. Nonne melius est reveri in Ægyptum? Constatuamus nobis ducem, & revertamur in Ægyptum? Stulticia luculentissima! O verè stultitiæ principium, timorem vanum! Nam reditus in Ægyptum nec quidem poterat somnari. Nam unde illis commensus? Manna Deus non dedisset tam rebellibus. Obiectum mare quomodo superassent? Quomodo eos Ægyptii salutarissent? Tot millia suorum in mari submersa non fuissent uli? Ergo cogitare illuc reditum stulticia, imò insaniam merissima. Sed initium hujus stultitiæ timor vanus. Porro Josue & Caleb ut sediciosum populum sedarent: *Nolite, ajeant, rebelles esse contra Dominum, neque timeatis populum terre hujus, quia sicut panem, ita eos possimus devorare. Redesit ab eis omne presidium, Dominus nobiscum est, nolite metvere.* Deus nobis terram Chanaan promisit: quis iste tam puerilis timor, ad pollicitationes divinas trepidare; iis diffidere; ab hostibus, quos divina vis obteret, metvere, & pavore marcere? Reverà Deus timores tam vanos insigniter punivit: nec enim pervenerunt, quia se perventuros diffidebant. Fiat ergo vobis secundum fidem vestram, secundum stultum timorem vestram. Animus timidus & metu abjectus nil unquam egregium patrabit. Inanis metus omnium virtutum remora.

Perversi trepidant, & ad omnia fulgura pallent.

Sicævo Christi Hebræi Pontifices, & Pharisei, totumque consiliabulum trepidabat. Hinc meticulose volabant voces: *Quid facimus hic homo multa signa facit.* Si sinamus huic virum concionari & opera miranda edere, omnem ad se populum trahet, omnes illi credent; nos cum Mose nostro spernemur. Neque hanc occasionem negligent Romani; mox aderunt, gentemque nostram suæ potestatis facient, nolque omnes in ordinem redigent unam cum terris nostris. Mature igitur rebus consulendum, seditiosi excusis & conciones ad populum prohibenda.

O boni Domini! Principium stultitiæ timor vanus. O ridiculi fenatores, hominem innocentem occidere non veremini & ipsa hominis innocentia in metu vobis est. Fatua timiditas, horrere à præterfluente rivulo conspergi paullulum, & in eum interim totum prolabi. Quod psaltes regius dixit: *Illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.* Pontifices & Pharisei metuebant, ne terram perderent; cælum & terram simul perdere non curabant.

§. II.

SEDECIE Regi malum metum injicientes regni proceres de Hieremiâ Prophetâ: *Rogamus, ajeunt, ut occidatur homo iste: de industria enim dissolvit manus virorum bellantium &c.* Siquidem homo iste non querit pacem populo huic, sed malum. Et dixit rex Sedecias: *Ecce ipse in manibus vestris est: neque enim fas est regem vobis quidquam negare.* Ita formosis rationibus & picto metu Hieremiam eorum potestati tradidit. Mox illi infontem in canosam foveam dejecerunt. Initium stultitiæ timor vanus.

Idem profus evenit Danieli. Perfarum satrapæ omnem lapidem moverunt, ut specioso nomine liceret Daniele damnare ad leones. Darius rex pro Daniele posuit cor, ut liberaret eum; & usque ad occasum solis laborabat, ut erueret illum. At primates regi incutito metu: *Scito rex, inquit, quia lex Medorum, atque Perfarum est, ut omne decretum, quod constituerit rex, non liceat immutari.* Rex victus vanâ formidine, importunis accusatoribus cessit.

Illis

Nim. c. 14. v. 2. & 4.

Ibid. v. 9.

Eorum puniit.

Pontifices Hebræi & Pharisei ævo Christi.

Joan. cap. 11. v. 47.

Psal. 13. v. 5. mor. Pontifices & Pharisei metuebant, ne terram perderent; cælum & terram simul perdere non curabant.

Sedecias. Hier. c. 38. v. 4. & 5.

Darius. Dan. cap. 6. v. 14. & 15.

Illic trepidavit timore, ubi non erat timor. Ita Daniel culpa purus leonum dentibus est obiectus: obiecti timor vanus stultitiæ principium.

Discipuli Christi. *Matt. c. 10. v. 28.*
 Servator noster Christus suos animans: *Nolite, inquit, timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius timeate eum, qui potest animam & corpus perdere in gehennam.* Nimirum umbra gladii formidanda non est, sed gladius. Corporis inferius umbra gladii est, mors animi ipse gladius, qui adigitur in hominem, quem jugularurus est æternum. Socrates in Platonis Phædone: Tu verò, inquit, tuam metuis umbram. Sterilissimus hic metus est, quod & vetus verbum opprobrat, visoriam suam metuere.

Nos homines.

Romanus Præses Pilatus.

Nos homines metulosi nostram ipsi umbram horremus in plurimis. Servus extimescit suum Dominum quandoque magis, quam Deum suum; assentitur hero, quæ non licet, quæ non decet. Ita herum sibi conciliat, Deum à se alienat perverissimo metu. Romanus Præses Pilatus Tiberium Imperatorem suum metuit; Deos suos nos metuit, infontem ausus in crucem suffigere. Pecuniæ jacturam in metu ponimus, Philippeos aliquot, imò pauculos sestertios amittere, damnum irreparabile centemus; quis jacturam cæli, dispendium æternitatis luget? ægynomiam, probra, contemptum horremus, futuram in judicio supremo coram omni humanâ gente infamiam non pertimescimus. Invaletudinem, morbos, dolores pavidi refugimus, & inferorum cruciatus, ignes æternos, flammam nunquam desituras non perhorrescimus: ad primæ mortis adventum tremimus, illam immortalem alteram non formidamus. Peccare non veremur, sed poenitentiam agere; prædari inter metienda non ponimus, sed restituere; venenum non averfamur, sed Alexipharmacum, veneni antidotum; sordes non cavemus, sed balneum; ad celum è nube fulmen consternamur, at fulmen illud supremi judicis: *Discedite à me maledicti in ignem æternum*, heu quantum cogitamus, de futuris malis pessime securi.

Matt. c. 25. v. 41.

Plin. Nat. hist. lib. 25. cap. 2. post med. mihi pag. 560.

Naturæ panegyristes Plinius de vulnere canini rictus memorans: Insanabilis fuit ad hosce annos, inquit, rabidi canis morsus, pavorem aquæ, potusque omne afferens odium. Quem Cerberus commordens sauciat, is plerumque aquæ poenitentia reformidat; seipsum aciculare, animi vulnera detegere, amarius medicamentum admittere, dura videtur necessitas. Sed, obsecro, pareamus religioni, & non mali remedium, sed malum ipsum metuamus, peccatum fugiamus, non exomologemur peccati, Cerberi morsus sanare non abhorreamus.

§. III.

VIr integerrimus ab exploratâ sanctimoniam notus interrogabatur, quid in Orbe rerum præcipue timeret? Nihil sanè, aiebat, nihil timeo. At illi certam questionibus urgebant virum: Non times lanienam cordis, angores conscientie? Num mortem non times? Non penitus. Non times diabolum? Tam parum atque canem mortuum. Non times inferorum supplicium? Neutiquam. Non Mundum, non insidias, non tyrannos, & tormenta times? Nil eorum timeo. Deum saltem timebis. Deum, inquit, amo non timeo. Dic tandem; quid ergo times? Nihil sibi sole, nihil supra solem, nihil in Orbe hoc universo timeo; & dicti rationem cepit reddere. Egessatem, inedia, nuditatem, famem, sitim, & hæc talia non timeo; quia mala esse non possunt nisi malis. Nam & filius Dei pauper fuit, esuriit, sitiit, nudus in crucem ascendit. Morbos & dolores non timeo, hæc sobriam faciunt animam, & vel nolentem compellunt ire ad Deum; Dei filius in doloribus fuit. Infamiam, contumelias, maledicta, calumnias non timeo, hæc enim ad modestiam salubrem deprimunt: nec enim ego contumini magis, aut irrideri possum, quam contemptus fuerit & irrisus Dei filius. Mortem non timeo, hæc enim fores

A celi effringit. Somnium non timeamus, quid verò aliud est noster obitus, nisi prolixior somnus? Dei mater, Dei filius est mortuus, amici Dei quotidie moriuntur. Diabolus non timeo, quò enim magis me dolis tentat & vexat, hoc ego Deum arctius complector & stringo, plus inde præmii spero. Gehennam, damnatorum carcerem, non timeo, pro solis enim diabolis & Dei inimicis adificatus est; Ego Deum amo, & Dei amicum esse me cenleo, saltem esse laboro. Tyrannos afflictiores, carnifices, tortores non timeo; nam hi sunt Dei auxiliæ, qui aureas nobis & gemmaras fabricant coronas. Sed neque Deum timeo, quia in Orbe toto fidelitorem amicum non habeo, amicorum omnium fidelissimum, optimum. Ita nec inferos, nec diabolos, nec humanas miseras, nec cruciatus ullos timeo. Nihilominus timore magno sum. Quid ergo, inquiunt, times? si nihil times; & interim plurimum times? Quibus ille demum aperitissimè hunc in modum respondit: Nihil, hoc est, peccatum supra omnem modum timeo. Nam, ut nostis, peccatum eruditus est non ens, seu, nihil. Ita unice timeo hoc solum Nihil, seu peccatum, quod à divinâ lege & rectâ ratione difformitas est.

B Atque hæc illa est Larunda, quæ filium suum diabolus in cælo quidem peperit, sed non in cælo educavit. Hoc monstrorum omnium prodigiosissimum monstrum reverà solum & summè timendum. Abjiciamus tot vanos & superfluos timores. De fiducia in Deum multa dixi & scripsi, sed nunquam hæcenus satis eam commendare potui. Nil enim æquè Deo placet, quam cum summâ in eum fiducia nos illi totos integerrimè committimus. Tunc autem exercendæ hujus fiducia maxima est occasio, cum animus metu suspensus & fractus plerisque omnes alios advertit pavidos, formidinis plenus; Tunc enim maximus votorum locus, cum spei nullus. Non immeritò Navarchus ortâ tempestate prætrepidos illos & effeminatè pavidos objurgat, eisque in os exprobrat: Apparere vos maris & navigationum planè inexpertos: Hi maris mores sunt: mare fugiat, qui procellas adeo formidat. Hæc timidus & metu abjectus occidat: Nunc animum exere, & ostende, quòd fidus Deo. Tunc plurimum sit animi, cum plurimum est periculi. Et certè, quò magis humana desunt auxilia, hoc magis nitendum est divinis. Corde vanum metum execute. Lorica nulli telo penetrabilis est, Nil timere, nisi peccatum. Nec enim ullum in Orbe malum est, nisi solum peccatum, è quo mala omnia nascuntur. Tobias est sanctus, non timet jam se ptem maritus Saræ subitâ morte oppressos, nihilominus velut omnis periculi securus hanc ipsam Raguelis filiam, quæ virorum septem interfectrix habebatur, in conjugem sibi animosissimè depoposcit. Comiti suo credidit ad istam sese petitionem animanti. Ita nec jugulantem diabolus, nec improvissum fatum, sed solum timuit peccatum. Animus Tobie in rebus cetero qui formidolosissimis impavidus. Pellamus igitur vanum timorem, & quòd vir ille sanctus maximo subsidio habuit, Nihil, hoc est, unum atque unicum peccatum timeamus. Sapientia clamat: *Qui me audierit, absque terro requiescet, & abundantia perfructet, timore malorum suble-*

to. Engit impius nemine persequente, justus autem quasi leo, confidens absque terro erit. Quod Siracides confirmans: Qui timet Dominum, inquit, nihil trepidabit, & non pavebit, quoniam in se ipse spes ejus. Enimvero cur paveat? si Deus pro illo, quis contra illum?

CAPVT XVIII.

Tobias ab bene agendi occasionem attentissimus.

CUm Raguel ad Tobie petitionem de filiâ ipsi nuptum locandâ cunctaretur annuere, Angelus par-